Theosofische beginselen, deel2

Martin Euser
E-mail: ResonanceSelf@protonmail.com

Korte samenvatting van de Engelse versie.

In dit artikel zullen enkele zaken betreffende het menselijk denkvermogen de revue passeren. De samenvatting geeft slechts een uittreksel uit het Engelse origineel. De quotes om de zinnen geeft aan dat het een (vrijwel) letterlijke vertaling is uit het Engelse origineel dat ik geschreven heb. Met dank aan dhr. D.J.P. Kok, voormalig leider van het Theosofisch genootschap (Point Loma tak), Den Haag, wiens wijze lessen velen geïnspireerd hebben en uit wiens werk ik vaak put, met respect voor de traditie uiteraard.

Indeling:

Inleiding.

Westerse filosofen hebben zich zelden bezig gehouden met een analyse van het denken zelf. Relatief weinig is bekend van het mysterie van bewustzijn en denken. Toch zijn dit essentiële zaken, omdat onze gedachten ons leven in hoge mate bepalen en dus kan ieder beetje kennis omtrent wat het denken is, hoe het werkt, enz. van grote invloed zijn op zowel de individuele mens als de gehele samenleving. De grote filosoof Plato zei niet voor niets: " ideeën regeren de wereld". In deze bijlage zullen een aantal vitale zaken omtrent het denken op een rijtje gezet worden.

1. De samengestelde constitutie van de mens.

Theosofie geeft ons een belangwekkend 'model' van wat de mens is: een stroom van bewustzijn.
In mijn artikel over de dood ziet u het 'ei-schema' met daarin een overzicht van de samenstelling van de mens.
Het hoofdstuk 'Wie is de mens' van het boekje 'Wat is Theosofie?', bewerkt door de Theosophical University Press, Den Haag,
geeft aanvullende informatie over de zeven (wezens)delen van de mens.

Veel uitgebreidere informatie over het ei-schema kunt u in de Engelse versie van deze tekst vinden.

2. De zeven aspecten van het denken volgens Theosofie.

Het denkvermogen is een bijzondere manifestatie van het bewustzijn, nl. dat deel waardoor zelfbewustzijn wordt ontwikkeld in de loop van de menselijke evolutie.
Nu vallen er diverse aspekten te onderkennen aan het denken, diverse kwaliteiten en energieën die tot uitdrukking en tot ontwikkeling kunnen worden gebracht. Zo onderscheidt men wel:

- het inspiratieve denken: iets van het universele ideeën scheppende vermogen van het Hoger Zelf, uw geestelijke deel, werkt door het denken. Denkt u aan grootse kunstwerken of diepgaande wetenschappelijke inzichten, etc.

- het begrijpende denken: inzicht in dingen, intuitief begrip, invoelend vermogen.

- intellektueel denken: vaak eenzijdig ontwikkeld en materialistisch gericht in onze cultuur; een hulpmiddel om zaken te ordenen, systematisch aan te pakken.

- begeertedenken: kan zowel gericht zijn op het bevredigen van passies dan wel op het verwezenlijken van geestelijke aspiraties. Op zich is begeertekracht een neutrale kracht die z'n karakteristiek verkrijgt door het gebruik door de mens (motieven!)

- 'vitaliteitsdenken': gekenmerkt door dadendrang, vaak ondoordacht trouwens.

- instinctief denken: door de zintuiglijke waarneming worden impulsen, emoties, opgewekt waarop we vaak ons handelen baseren zonder kritisch na te denken.

- 'lichamelijk' of uiterlijk gericht denken: dit type denken leidt tot identificatie met het lichaam en de uiterlijke omgeving. In extreme zin kan dit leiden tot fascinatie met het uiterlijk, je verliezen in allerlei zaken, sportverdwazing, idolen en modegrillen volgen, blind staren op carrière, enz., enz.

Enkele aanvullingen: de zeven aspecten hebben ieder weer een hoger en lager aspect. Zo kan 'lichamelijk denken' aan de ene kant gedomineerd worden door het denken in afgescheiden termen en aan de andere kant door een simpele gerichtheid op noodzakelijke aardse zaken, zoals de verzorging van het lichaam, etc. Het is eigenlijk alleen het *motief* achter onze gedachten en handelingen dat allesbepalend is! Inspiratie heeft ook een lagere kant ('schaduwkant'), zoals bepaalde mensen laten zien wanneer ze een gloedvol betoog over de rechten van de eigen bevolking houden en buitenlanders daarmee discrimineren. Wederom is het hier het motief dat een kleuring geeft aan de gedachtenenergie.

3. Gedachten en het denkproces. Het controleren van de stroom van gedachten

Zoals eerder vermeld is er maar weinig bekend van het wezen van het denken en bewustzijn. Wanneer we denken aan zaken als telepathie, helderziendheid, bijna-dood-ervaringen, mystieke ervaringen, etc., dan kunnen we begrijpen dat er meer is in het leven dan het uiterlijke alleen! Vele mensen hebben bijzondere ervaringen in hun leven gehad. Sommige ervaringen wijzen erop dat spiritueel verkeer met innerlijke gebieden een feit in de natuur is, een vanzelfsprekendheid althans voor hen die hun denken geopend hebben voor deze zaken.

Volgens de oude Wijsheids-Religie (tegenwoordig Theosofie geheten) ligt één grenzenloos Leven ten grondslag aan al het gemanifesteerde. Talloze, zich periodiek belichamende universa ontspruiten aan dit Leven. De mens is een deel van zo'n universum (ook wel Overziel genaamd, vgl. de dichter Ralph Waldo Emerson). De mens is a.h.w. een cel in het lichaam van de Overziel. Een groots beeld! Als cellen echter gaan woekeren, wordt het gehele lichaam aangetast.
Zie hier onze grote verantwoordelijkheid, niet alleen voor onszelf, maar ook voor onze medemensen en andere rijken der natuur. Niets valt van elkaar te scheiden in essentie. Het Boeddhisme beschouwt het denken in afgescheiden termen als de grootste ketterij! Alles heeft of liever is bewustzijn volgens de Theosofie. Dit bewustzijn kleedt zich in één of andere vorm, die op zijn beurt weer uit 'kleinere' bewustzijnen bestaat. Dit is een voorbeeld van het principe van eindeloze scharen hierarchieën die samenwerken om manifestatie mogelijk te maken.

Dit leidt ons tot de conclusie dat ook gedachten levende wezens zouden moeten zijn.
Criteria of karakteristieken:

1. Levende wezens worden geboren, groeien en gaan dood. Denk aan de 'geboorte van een idee' in een bepaald tijdperk.

De Franse Revolutie, de Renaissance, de industriële revolutie, het computertijdperk, moderne kunst zijn alle voorbeelden hiervan.
Nieuwe ideeën worden in zo'n tijdperk geboren, ontwikkeld en verdwijnen weer na verloop van tijd. In de wetenschap spreekt men wel van verandering van paradigma (zie voetnoot). Ook in het eigen leven zien we de invloed van (wisselende) ideeën in diverse perioden Een tijdlang denken we zus en zo, dan veranderen onze inzichten en denken we weer heel anders over allerlei zaken.

2. Levende wezens hebben voedsel nodig.

We hebben allemaal de ervaring dat we vaak allerlei wensen hebben, bijv. om iets te kopen of begeerte om een bepaalde baan, een bepaalde relatie, etc. te hebben. Wanneer deze wensen vervuld worden (bijv. als we iets gekocht hebben) dan verdwijnt die bepaalde begeerte en komt er weer een nieuwe. Wanneer een wens niet vervuld kan worden dan laten we de wens los (die sterft dan) of de wens wordt dan juist stérker ('een onblusbaar verlangen naar') Soms maken we onszelf bijna gek totdat we de wensgedachte hebben vervuld.
We voeden deze gedachte dan constant met onze wens-energie (het vierde aspect van ons denken), waardoor deze gedachte sterk en groot wordt.
"Vele voorbeelden kunnen gevonden worden van dit proces, hetgeen aantoont dat we onze zelfbeheersing kunnen verliezen (denk ook aan drift, jaloezie, etc.) en daarbij dingen doen waarvan we ons achteraf afvragen hoe we ooit zo stom hebben kunnen zijn".
"Gedachten krijgen vorm en leven langer naarmate ze sterker gevoed worden. Ze sterven sneller naarmate we minder aandacht aan hen geven."

3. Levende wezens hebben een eigen karakter en eigen type bewustzijn (vierde juweel van wijsheid)

"Het eigen karakter van een gedachte kunnen we als volgt begrijpen: Soms worden we geconfronteerd met vreemde of onbegrijpelijke gedachten, die we spoedig vergeten. Dit komt omdat het karakter van deze gedachten sterk afwijkt van ons eigen karakter. Deze gedachten kunnen geen geschikte voedingsbodem in ons vinden om te wortelen en te groeien.
Omgekeerd zal een gedachte of idee makkelijk een snaar bij ons raken als ze overeenkomstig ons eigen karakter is."
Racistische ideeën zullen eerder weerklank vinden bij iemand als die een element van of neiging naar racisme in zijn karakter heeft. Kunst zal meer gewaardeerd worden wanneer men een gevoel voor schoonheid of harmonie ontwikkeld heeft.

Een gedachte heeft z'n eigen bewustzijn. We weten dat we soms gegrepen worden door bepaalde gedachten, positieve of negatieve, persoonlijke of idealistische, enz.
"Soms kunnen we ons nauwelijks losmaken van een bepaalde gedachte. Deze spookt ons steeds door het hoofd. Kennelijk zit er een krachtige energie in die sterk resoneert in ons denkbewustzijn". "Hoe kunnen we negatieve gedachten kwijtraken? Een constructieve methode hiervoor wordt in de volgende paragraaf gegeven. "
Een positief voorbeeld van het eigen bewustzijn van een gedachte is wanneer we door een grootse, inspirerende gedachte bevangen worden die ons brengt tot onzelfzuchtige daden die we normaal niet zouden doen.

4. Levende wezens planten zich voort op een of andere manier.

“De voortplanting van gedachten is een wat vreemd idee op het eerste gezicht. Toch zijn we er allen mee bekend! Als een leraar of ouder ons iets vertelt en we begrijpen het, dan vinden zijn of haar gedachten een vruchtbare voedingsbodem in onze geest. Ze kunnen dan groeien en bloeien. Op onze beurt dragen we een aantal van deze ideeën en inzichten over aan anderen, bijv. onze kinderen, waar deze gedachten een nieuwe belichaming, vorm, vinden. In de Bijbel spreekt Jezus in een parabel over het zaaien van het zaad, dat op dorre of vruchtbare bodem valt. Het gaat in deze parabel om hetzelfde proces: het zaad staat symbolisch voor 'gedachtenzaden'”.
De atheist Richard Dawson bedacht de term “memes” (memen) voor dit verschijnsel van doorgeven of overspringen van gedachten of ideeën.

De stroom van gedachten

“De stroom van gedachten die door onze geest gaat bestaat uit scharen van levende wezens. Ons denkvermogen is zo te zeggen het vermogen om gedachtenvormen of beelden waar te nemen. We zullen straks zien dat we de invloed van deze wezens niet passief hoeven te ondergaan.”

“De idee van de gedachtenstroom als een schare van levende wezens verschaft ons een belangrijke sleutel om ons leven te veranderen! Door dit inzicht toe te passen kunnen we nieuwe velden van waarneming en ervaring openen. Natuurlijk moeten we de juistheid van dit gezichtspunt in het eigen denken ervaren voordat we deze sleutel effectief kunnen toepassen”.

“Om de aard van gedachten als levende wezens te onderzoeken, wordt u aangeraden om uzelf eerder als een getuige of schouwer van gedachte te zien dan als een schepper van gedachten. Denk aan uzelf als een onscheidbaar deel van het Ene Leven dat de essentie van alles is. Dat maakt het gemakkelijker om in de toestand van het bewust waarnemen van gedachten te raken.”

“Een goede oefening om te herkennen in welk 'spoor' uw gedachten normaal stromen is om uw gedachtenstroom te observeren op de momenten vlak voordat u in slaap valt. Observeer, zonder iets te doen, d.w.z. oefen stel u op als waarnemer van gedachten die komen en gaan. U kunt leren om het karakter en de hoedanigheid van deze gedachten te herkennen en om verschillende aspekten van het denken te herkennen (persoonlijk, boven-persoonlijk; emotioneel , mentaal, etc.) Dit is een hulpmiddel bij het proces van het zichzelf beter leren begrijpen. U kunt deze oefening ook op een rustig moment van de dag doen”.

Wanneer sommige dingen die u waarneemt u niet bevallen, dan kunt u de methode in de volgende paragraaf toepassen om uw gedachtenpatroon (uw denkgewoonten) te veranderen.

Voetnoot: Een paradigma is 'een fundamentele theorie waaraan het hele in een vakgebied gebruikelijke begrippenapparaat is ontleend, zodat problemen slechts in termen van die theorie geformuleerd kunnen worden. Evenzo kan de praktijk slechts verklaard worden op een manier die met deze theorie in overeenstemming is; andere verklaringen of oplossingen worden niet als zodanig ervaren' (geciteerd uit 'Prisma van de filosofie', het Spectrum).

Het proces van het denken.

“De Theosofie maakt een onderscheid tussen **bewust denken** en *onbewust denken.”*

“Dit zullen we toelichten. Onbewust denken is iets wat we maar al te vaak doen: we aanvaarden vaak klakkeloos de vele dogma's van wetenschap, commerciële leuzen, technologische vernieuwingen, propaganda uit politieke of andere hoek, etc.”

“Het is heel gemakkelijk voor sterke persoonlijkheden om allerlei ideeën in het bewustzijn van mensen te pompen, zolang men niets weet over de aard van gedachten, hun werking op de mens en de samenleving in zijn geheel. Toch zouden we beter kunnen weten.”
We weten allen hoe mensen opgezweept kunnen worden door oorlogspropaganda en tot krankzinnige daden kunnen worden aangezet. Heeft u zich wel eens afgevraagd waarom dit zo is? We komen er in het volgende op terug.

“De onwetendheid aangaande het denkproces en de effecten van gedachten op anderen en onszelf heeft vele rampen over de mensheid gebracht. We verkeren kennelijk in de illusie dat we bewust denken, terwijl de feiten in een andere richting wijzen. Feit is dat we maar al te vaak meedrijven op de gedachtengolven die door sterke persoonlijkheden geprojecteerd worden op massa's mensen, die door een passief, ontvankelijk bewustzijn openstaan voor deze gedachten en ze zelfs nog versterken”.

“Heeft u zich wel eens afgevraagd wat voor motieven en bedoelingen deze sterke persoonlijkheden (politiek, bedrijfsleven, etc.) hebben met hun mooie praatjes? Persoonlijke ambitie, hebzucht, machtsdrift, enz. zijn nog immer sterke drijfveren in deze wereld”. We worden van alles wijsgemaakt.

'U heeft dit nodig', 'Dit moet u doen',' Nederland is vol', u kunt zelf deze lijst aanvullen. Een griezelige situatie!

“In feite leggen ze hun denkbeelden op aan anderen , mede mogelijk gemaakt door de passieve, ontvankelijke houding van grote delen van de samenleving.”

“U ziet hoe gevaarlijk zo'n houding is: onverdraagzaamheid kan vrijelijk gepredikt worden, racistische ideeën kunnen voet aan de grond krijgen, grote delen van de bevolking brodeloos worden gemaakt”. U kunt zelf genoeg andere voorbeelden geven.

“Hoe kunnen we dit uit dit type passief denken breken? Door **bewust** te denken”.

“De herkenning van gedachten als levende wezens is een belangrijke stap naar bewust denken, omdat deze herkenning geen ruimte voor twijfel overlaat omtrent de mens zijn verantwoordelijkheid voor de gedachten die hij koestert. Gedachten zijn elementaire, simpele wezens, die slaafs de impuls volgen die hen gegeven wordt. Ze drukken hun eigen bewustzijn misschien wel het sterkst uit wanneer de mens (een denker) de beheersing over zijn bewustzijn verliest. Woede, jaloezie, etc. geven een goede illustratie van wat we bedoelen. Men verliest zijn zelfbeheersing en zegt of doet dingen waar men later spijt van heeft”.

“Vele psychologische stoornissen zouden voorkomen kunnen worden als deze feiten beter bekend waren en de kennis van deze zaken met begrip werd gebruikt”.

“Om het denkproces te illustreren kan men aan de techniek van het uitzenden van radio- of televisie-golven denken. Een ontvangtoestel kan op zekere frequenties afgesteld worden ('kanalen') en boodschappen, informatie, hoorbaar en zichtbaar maken. Op een vergelijkbare wijze kan een mens zich afstemmen op gedachtengolven die binnen de

bandbreedte van zijn bewustzijn vallen. Het menselijk denkvermogen kan zowel de rol van zender als ontvanger vervullen”.

“Wanneer we de ontwikkeling van een kind observeren dan zien we dat het reeds bij de geboorte een eigen karakter heeft. Geleidelijk brengt het grote delen van z'n karakter tot ontplooiïng gedurende de eerste zeven levensjaren. Dit karakter vormt zo te zeggen de bandbreedte waarbinnen gedachten ontvangen of waargenomen worden. Opvoeding, onderwijs en andere factoren beïnvloeden het kind en beperken deze bandbreedte verder doordat een beperkte kijk op het leven wordt voorgeschoteld”.

“Niet dat het kind zich niet verzet tegen traditie, huichelarij en slechte voorbeelden, hetgeen vaak pijnlijk duidelijk wordt in de puberteit, maar de invloed van de omgeving is meestal te sterk om te weerstaan. Zo wordt dan een 'fatsoenlijke burger' gevormd, netjes aangepast aan de utilitaristische manier van leven (eenzijdig gericht op economisch nut). Het breinverstand wordt overladen met feitjes, die weinig bijdragen tot inzicht in de menselijke geest en de wereld. Contact met de natuur is schaars”.

Onze 'beschaving' creëert verwrongen geesten, emotioneel onvolwassen mensen, die zappend de zoveelste quiz, geweldsfilm en dergelijke, passief consumeren. Tegelijkertijd worden intellectuele vaardigheden steeds meer een vereiste om zich staande te kunnen houden in een steeds complexere wereld. Dit heeft geleid tot de 'één-dimensionale mens', intellectueel ontwikkeld, maar emotioneel-sociaal nog een kind. Emotionele vlakheid (gevoelloosheid) en apathie zijn de gevolgen van het soort eigenschappen dat gewaardeerd wordt in individuen in de 'moderne' samenleving.

“Bovenstaande schets van opvoeding en scholing verklaart waarom nieuwe , frisse ideeën zo moeilijk ingang vinden in de menselijke geest. Het bewustzijn is te gekristalliseerd in traditionele opvattingen over het leven. In deze toestand kan het ontvangende breinverstand slechts gedachten van een bepaald karakter oppikken en uitzenden. Dit feit wordt (on)bewust misbruikt voor commerciële en politieke doeleinden”.

“*Hoe kan er verandering in deze benauwende situatie gebracht worden?”*

“Ten eerste zal het veranderingsproces bij het individu zelf moeten beginnen omdat hij of zij zich eerst zal moeten realiseren in welke mentale staat hij of zij is. Dan pas kan men de stap zetten op z'n manier van denken te veranderen. Men kan z'n denkvermogen afstemmen op andere frequenties (gebieden of sferen van het leven): spiritueler gebieden , harmonische, broederlijke gedachtenvibraties, enz. Na volgehouden oefening zal men negatieve gedachten niet meer toelaten in het denken doordat men zijn denken gericht blijft houden op de sfeer , de harmonische essentie, die alles doordringt”.

“Door deze informatie over gedachten en het denkproces te gebruiken, toe te passen, kunnen we een grote stap maken naar onzelfzuchtig denken, ons begripsvermogen versterken, ontwikkelen, en de weg naar inspiratief denken openleggen!”

Dit is een praktische en haalbare manier van denken die ieder oprecht ingesteld mens kan toepassen op zijn of haar leven!

4. Het beheersen van de gedachtenstroom

Het veranderen van het denkpatroon (denkgewoonten)

“De reden waarom het zo noodzakelijk is om ons denkleven te beheersen zal nu duidelijk zijn: door de gedachten die onze geest binnenkomen te beheersen kan men een positieve invloed op de wereld uitoefenen en vermijdt men dat men meegesleept wordt door negatieve zaken. “

“Om dit verder uit te werken: we kunnen de kracht der gedachten zonder gevaar toepassen wanneer we ons denken richten op een hoog ideaal, dat het welzijn van de gehele mensheid (en de andere rijken der natuur) op het oog heeft. Het ideaal der universele broederschap (in moderne taal: universele verwantschap) is zo'n verheven ideaal. Denk over dit ideaal na en verwijder alle elementen in uw denken die in tegenspraak zijn met dit ideaal, door deze elementen door positieve gedachten te vervangen.”

“Deze gedachten zullen vele denkvermogens aanraken en een kracht opbouwen die de toestand in deze wereld kan veranderen. Doelgerichtheid en volharding in het denken, alsmede uiteraard in de corresponderende **handelingen**, zijn noodzakelijke eisen om deze kracht op te bouwen, in stand te houden en te versterken. Door onzelfzuchtigheid en zelfvergetelheid te betrachten zal men ook effectieve wegen zien om mensen te helpen zichzelf te helpen.”
Er zijn vele manieren waarop u mee kunt helpen veranderingsprocessen op gang te brengen in onze samenleving, variërend van burenhulp, ethisch beleggen, maatschappelijke actie tot geestelijke studie van wat de mens is en wat zijn plaats is in deze wereld.

“Iedere opbouwende kracht is hard nodig om de chaotische, verwarde mensheid op het juiste spoor te helpen. Wilt u ook zo'n opbouwende kracht zijn?”

Het veranderen van het denkpatroon – vervolg

“We hebben reeds gezien hoe we ons denkpatroon kunnen veranderen. Om deze methode verder te verduidelijken zullen we een aantal belangrijke zaken betreffende het karakter bekijken”.

“Marcus Aurelius zegt in zijn 'Overpeinzingen': **'Uw leven is wat uw gedachten ervan maken'.”**

“Deze waarheid is gebaseerd op het feit dat voor **iedere handeling een overeenkomstige gedachte** bestaat(die ten grondslag ligt aan deze handeling) en dat een *herhaalde handeling tot een gewoonte wordt.* Gewoonten vormen iemands karakter, d.w.z. zijn levenspatroon. Een kritisch onderzoek naar uw eigen gedachtenleven zal het bovenstaande bevestigen”.

“Uit het bovenstaande volgt de conclusie dat het veranderen van onze denkgewoonten leidt tot veranderingen in ons karakter! Natuurlijk moeten we deze kennis wel toepassen in de praktijk van het leven, anders blijft het bij schone woorden. De richting van de verandering moet op het vlak van boven-persoonlijke, onzelfzuchtige, gedachten liggen. Er zijn grote voorbeelden in de geschiedenis van mannen en vrouwen die onbaatzuchtig werkten voor het welzijn van allen; die vochten tegen dogmatiek, groepsbelangen en onrechtvaardigheid. Ook scheppers van grote kunstwerken geven blijk van inspiratief denken.”

“Zij allen zijn de ware grondleggers van beschaving! Zij kunnen ons voorbeeld zijn.” Iedereen die zich geschikt maakt kan een cultuurdrager worden en bijdragen tot de vorming van een samenleving waarin ieder menselijk wezen de gelegenheid heeft om het beste wat in hem of haar zit te ontwikkelen.

“Het enige wat men hoeft te doen is gebruik te maken van de **creatieve, beeldende vermogens** die men heeft. De techniek is simpel: gebruik uw beeldend vermogen door een beeld te scheppen van hoe u wilt zijn!”

“U zult de enorme *krachten* ontdekken die in het beeldend (scheppend) vermogen besloten ligt wanneer u dit vermogen gaat gebruiken. Een weinig bekend feit is dat gedachtenbeelden de neiging tot concretisatie hebben, d.w.z. het innerlijk beeld wordt geleidelijk tot uiterlijke werkelijkheid mits men vasthoudend te werk gaat. Natuurlijk zijn enige wijsheid (onderscheidingsvermogen) en bezinning nodig wanneer men het beeldend vermogen bewust gaat gebruiken. Het onderzoeken van de eigen motieven is een noodzakelijke voorwaarde wanneer men spiritueel werk doet. Valkuilen kunnen zich in de eigen innerlijke natuur (karakter) bevinden. Een wakend oog en zekere mate van strengheid ten opzichte van zichzelf zijn nodig.”

“Aan de ene kant weet u hoe uw karakter op dit moment is, aan de andere kant weet u hoe u wilt zijn.”
U kunt uw persoonlijkheid transparant maken voor de instroming van geestelijke energieën van de hogere menselijke ego (een deel van uw constitutie , een wezen dat veel verder gevorderd is op het pad van spirituele evolutie – zie mijn artikel over de dood in dit archief). Dit is een afstemming op de spirituele gebieden waardoor u een mentale brug slaat naar geestelijke sferen. Hierdoor gaat u ook gedachten uitzenden van een spirituele kwaliteit, waardoor u ook anderen weer kunt inspireren (en omgekeerd).

“Door het bovengenoemde proces van het gebruik van de scheppende vermogens van de menselijke geest zult u zichzelf geleidelijk transformeren, omvormen, tot een meer compleet mens, meer heelheid en harmonie kan in uw denkwereld tot uiting komen. De hogere aspecten van het denken zullen zich beter kunnen uitdrukken door uw constitutie, inclusief het breinverstand en het hart.”

“U kunt een beeld van uzelf vormen van hoe u wilt zijn en dit beeld vervolmaken. Dit ideaalbeeld kan groeien en verfijnd worden naarmate uw begrip van het leven groeit. U zult ongetwijfeld obstakels tegenkomen in uzelf en af en toe een terugval in de oude wijze van denken en handelen ervaren. Dit moet echter geen teleurstelling opwekken, maar juist een stimulans vormen om te volharden in het veranderen van uw denkgewoonten en handelingen.”

“Een nuttige oefening, vaak toegeschreven aan Pythagoras, bestaat uit het terugkijken op de dag, de gebeurtenissen van de dag de revue laten passeren, wanneer u gaat slapen. Vraag uzelf: 'wat heb ik vandaag gedaan?' 'Heb ik gedaan wat ik me had voorgenomen?' 'Wat heb ik geleerd deze dag?' 'Heb ik mensen nodeloos gekwetst?'
Dit is een nuttige oefening om de zaken van de dag te verwerken en zal u helpen om sneller de stress van de dag te verwerken. Belangrijker is natuurlijk dat u iets leert van de lessen die het leven u biedt. Natuurlijk moet deze oefening met de nodige oprechtheid gedaan worden om vruchtbaar te kunnen zijn. Wanneer u deze oefening iedere dag doet, zal deze een gunstig psychologisch effect hebben op uw bewustzijn. Wanneer u groeit in bewustzijn zult u ook een aantal zwakheden in uw karakter beter leren herkennen. Dit is een logische zaak: wanneer er meer innerlijk licht geworpen wordt op uw karakter zullen de 'stoffige hoekjes' zichtbaarder worden. Wanneer men dynamisch werkt voor het welzijn van anderen zullen dergelijke zaken geleidelijk omgezet worden: uw karakter wordt gereinigd door de helende invloed die van het werk voor anderen uitgaat.”

“Men wordt wat men denkt. Men is en wordt datgene waarmee men zich identificeert! Denk over uzelf als een man of vrouw die in staat is om hoge idealen in de praktijk te verwezenlijken. Wees een schepper van verheffende ideeën en u zult een levende belichaming daarvan worden!”

5.Socratisch denken: een zaak van mentaliteit.

“Plato maakt een onderscheid tussen wijsheid en kennis. In zijn dialogen stelt Socrates dat hij niets met zekerheid weet. Dit stelt hem in staat om mensen door te vragen over hun meningen en aan te tonen dat hun meningen op onwetendheid omtrent de werkelijke oorzaken van de levensverschijnselen gebaseerd zijn. Het stelt hem ook in staat om dogmatisme te vermijden. Zijn denken is niet gesluierd door persoonlijke opvattingen. “

Op deze manier is Socrates in staat om zichzelf in de positie van anderen te verplaatsen en te begrijpen wat de ander bedoelt. Vanuit het perspectief van de verschillende denkaspecten kan men zeggen dat Socrates de hogere denkaspecten tracht te gebruiken, waarbij vooroordeel en gekristalliseerde opvattingen vermeden worden. Dit is een oefening van het begripsvermogen en onderscheidingsvermogen! Een zorgvuldige analyse van de dialogen, bijv. Symposion en de Apologie, zal instructief zijn met betrekking tot de werking en toepassing van de Socratische methode.

Wat ontbreekt er in deze wereld?

Indien we de Socratische methode van denken toepassen op de levensopvattingen van mensen zullen we ontdekken dat er veel dogmatiek aanwezig is. Zowel op het gebied van geloof, politiek, economie als wetenschap geldt dit. Vaak zijn gekoesterde opvattingen in strijd met waarneembare feiten . Ook in de wetenschap zien we een eenzijdige benadering waarbij bewustzijn als kenmerk van alle wezens buiten beschouwing gelaten wordt.

Vooral tussen geloof en wetenschap bestaat een grote kloof. Wanneer we hier kritisch over nadenken en ons niet laten misleiden door allerlei 'authoriteiten' dan ontkomen we niet aan de vraag 'Hoe zit het nu werkelijk?'

“Hierbij kunnen we ons niet verlaten op meerderheidsopvattingen (vgl. de allegorie van de grot van Plato!).”

“Waarheid kan alleen gevonden worden door hen die het bewustzijn hebben ontwikkeld op de innerlijke gebieden, door diegenen die 'ongesluierd' denken.”

“Er is een noodzaak voor het bestaan van een levensfilosofie die alle belangrijke vragen omtrent leven, dood, lijden, ethiek, etc. kan beantwoorden, althans de grote lijnen en principes van moraliteit als gebaseerd op de struktuur van het universum kan aangeven. Theosofie kan als zo'n levensfilosofie beschouwd worden.”

Verwijzingen naar cassettes, boeken, enz.

Een zeer interessante collectie van cassettes is (was?) verkrijgbaar bij het Blavatskyhuis, De Ruyterstraat 74, Den Haag. Vraag naar de catalogus.
Ook worden daar boeken gedrukt (vraag naar totaallijst) Tel. 070-3461545
Ook organiseert dit Theosofisch genootschap vele lezingen in het land.

Beyond ego. Transpersonal dimensions in psychology. Ed. Roger Walsh , M.D.,Ph.D. & Frances Vaughan, Ph.D. J.P. Tarcher, Inc.,Los Angeles. ISBN: 0-87477-175-7

De Engelstalige versies van mijn artikelen bevatten links naar gratis online Engelstalige literatuur over esoterie.